

ОБОВ'ЯЗОК КОЖНОГО СТУДЕНТА

Ось уже понад два тижні триває сесія на історичному факультеті. Жодного вільного місця в аудиторіях, переповнені читальні бібліотек і навіть кімнати кафедр. Студенти трьох курсів склали по два экзамени. Можна впевнено твердити, що історики вдало стартували.

Ось третьокурсники. Вони ініціатори багатьох хороших справ. Для більшості студентів цього курсу екзамен з історії західних і південних слов'ян був справжньою перемогою. Ще б пак! Вісімнадцять відмінних оцінок, 25 — добрих, 4 — задовільних і жодної незадовільної. Змістовними і твердими були відповіді Л. Іноземцевої, С. Калитко, Ф. Акімова та ін.

Звичайно, запорука успіху не тільки в тому, що більшість сту-

дентів старанно працювали, добре знали матеріал. Перш за все цей успіх — наслідок великої роботи викладача Анатолія Захаровича Ярового, який кожну вільну хвилину віддавав курсові. Він приходив на курс і після лекцій, давав пояснення під час перерви. І дуже прикро, що деякі студенти курсу виявились людьми дуже невдячними, намагались на екзамені користуватись шпаргалками. Можна назвати їх прізвища. А чи слід? Хіба студенту, який в наступному році буде захищати дипломну роботу, до лиця таке? Та й перш за все повинні сказати своє слово совістю, повага до викладача і самого студента до себе.

Тим більше, що викладач добре знає підготовленість кожного студента до екзамену і завжди залишається повністю об'єктивним.

Ось наприклад: на екзамені з історіографії нового часу В. Остапенко, Л. Ткачова, К. Музика одержали «незадовільно». Однак студентці В. Корюк Ірина Володимирівна Зав'ялова поставила за відповідь позитивну оцінку, хоч перед цим попросила положити на стіл той самий папірець-шпаргалку, що не тільки компрометує студента, але й зважає йому підготуватись до звіту по екзаменаційному білету.

На сьогоднішній день найкращих успіхів домоглися наші першокурсники. На екзамені з історії КПРС вони показали тверді знання. В 24 залікових книжках стоїть «відмінно», 18 студентів одержали «четвірки» і лише 2 — «задовільно». Найбільш змістовними були відповіді студентів М. Лазарева, Л. Дузь, Г. Орлова, С. Смолянинової.

Можна вважати, що викладачі Є. В. Сазоненко і І. А. Сенченко про студентів першого курсу теж доброї думки. Першокурсники щойно склали історію СРСР. Лише 4 задовільних оцінки, 21 —

«відмінно» і 20 — «добре» — такі результати їх другого іспиту.

Засмучують поки студенти другого курсу. Тут є дуже хороше ядро. По дві п'ятірки мають Т. Пеньковська, А. Рабінович. Добре складають екзамени В. Чумак, С. Мохненко, Л. Кіщенко. Але в відомості результатів екзамену з історії середньовіччя — чотири незадовільних оцінки. Йх, зокрема, одержали Фурманова, Селіфанов. Незадовільні оцінки з політекономії мають студенти А. Добролюбський, В. Жулай, Гулевич.

Попереду ще половина сесійних звітів. Звичайно, будуть і успіхи, і невдачі. Проте, коли студент готується до наступного іспиту старанно і наполегливо, то про зрив не може бути і мови. Більшість студентів-істориків працюють саме так. Ось чому відмінників значно більше, ніж невдах.

Скласти екзамени успішно — це обов'язок кожного студента. І треба зробити все, щоб цей обов'язок виконати.

М. ГОЛОВАТИЙ.

ДЕРЖАВНИЙ ІСПИТ

ПЕРШОГО червня на факультеті романо-германської філології розпочались державні іспити. Першим студенти склали історію КПРС. В шести групах англійського і французького заочного і вечірнього відділень іспит тримало 57 студентів. З них одержало відмінні оцінки 11 студентів. На «добре» склали 33 студенти. Задовільні оцінки одержало 13 студентів.

Найбільш змістовними, глибокими, творчими були відповіді студентів Тодосеева, Дивинської. Вони показали тверді знання літератури, вміння аналізувати і розкривати матеріал.

Загалом же державний іспит показав, що більшість студентів володіють матеріалом, знають історію нашої партії.

Доцент О. АЛЬОШКІН.

В ДВОХ ГРУПАХ

ЧЕРЕЗ два випробування вже довелось пройти першокурсникам факультету романо-германської філології з обраного фаху — іспит з німецької мови на зимовій та літній екзаменаційних сесіях. І треба сказати, що вони витримали ці випробування.

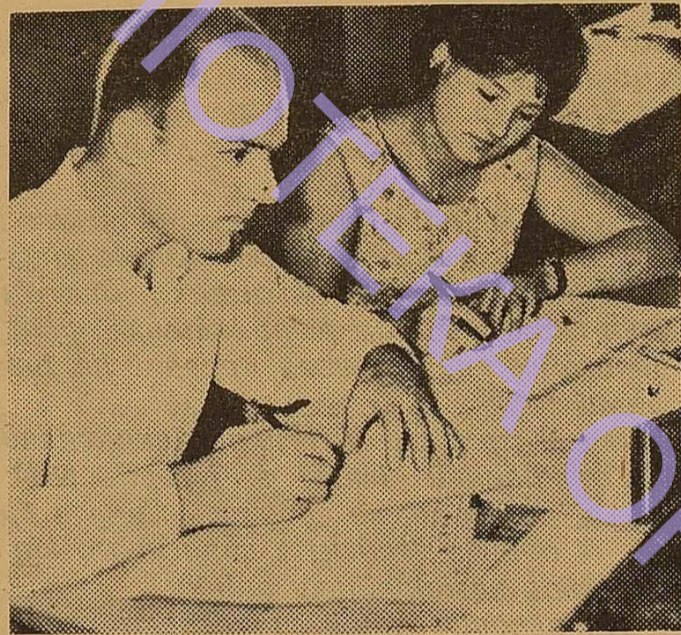
Сьогодні ми будемо говорити про іспит літньої сесії. Перш за все відзначимо, що наполеглива праця протягом семестру всіх студентів і 11-ї, і 12-ї груп німецького відділення принесла добрі результати. З 20 осіб обох груп 12 одержало відмінні оцінки. А ця цифра — красномовіша слів. Немає незадовільних оцінок і тільки три — задовільні.

Викладачі Т. ВЕРБИЦЬКА та І. МАТКОВСЬКА.

У ДРУГОКУРСНИКІВ

У ДРУГОКУРСНИКІВ денного навчання фізичного факультету щойно розпочалась сесія. Студенти склали іспит з математичного аналізу, який приймала в них старший викладач О. Дивакова. З 127, осіб які склали іспит, 18 отримало «відмінно», 41 — «добре», але 10 студентів мають «незадовільно».

Серед тих, хто має «відмінно» — С. Колесник, Н. Маломуж, С. Смирнов, В. Товкач, М. Дроздов, В. Фішер, Л. Зайковська, А. Корицький, С. Коган, І. Якуб. Напевне, деяким другокурсникам треба буде докласти максимум зусиль, щоб успішно скласти останні іспити і ліквідувати борг.

НА ФОТО: зліва — доцент В. МАРЧЕНКО приймає іспит з спецкурсу «Наближені методи диференціальних рівнянь» у студентки четвертого курсу (група обчислювачів) Л. НЕЗНАКІНОЇ. Справа — доцент М. КРИВЦОВА приймає іспит з математичного аналізу у студентки першого курсу вечірнього навчання Н. МІШИНОЇ.

БІЛЬШ як п'ятдесятирічний досвід будівництва нового суспільства в нашій країні незаперечно свідчить, що джерело всіх перемог радянського народу, головна запорука неминучого торжества комунізму — в керівництві Комуністичної партії.

КПРС — політичний вождь радянського народу. Її керівництво виявляється, насамперед, у виробленні вірної науково обгрунтованої політики і в послідовному її здійсненні.

Політику, генеральну лінію партії втілено у прийнятій на XXIII з'їзді Програмі КПРС, що накреслила основні напрями комуністичного будівництва в СРСР, а також у рішеннях жовтневого (1964 р.) і наступних Пленумів ЦК КПРС, XXIII з'їзду, де ці завдання були всебічно обгрунтовані і конкретизовані з урахуванням сучасних умов розвитку радянського суспільства, наявних реальних можливостей, матеріальних, трудових і фінансових ре-

сурсів, міжнародної обстановки.

КПРС — партія послідовно інтернаціональна, живе втілення великої єдності і братерської солідарності рівноправних соціалістичних націй.

Нині в більш як 13-мільйонній КПРС представлені сини і дочки 131 нації і народності СРСР. Кожен комуніст, як говориться у звітній доповіді ЦК КПРС XXIII з'їздові партії, «син своєї соціалістичної нації, але водночас він син партії, її боець, він комуніст-інтернаціоналіст, для якого однаково дорогі, близькі і зрозумілі інтереси як свого, так і будь-якого іншого з народів Радянського Союзу. В цьому сила нашої партії, в цьому сила нашої багатонаціональної Радянської держави, нашого радянського народу».

Як води рік зливаються у могутньому океані, так КПРС об'єднує в собі 14 компартій союзних республік. Серед них і КП України, 50-річчя з дня утворення якої урочисто відзначається в липні цього року. Компартія України — випробуваний завіз єдиної КПРС — налічує нині понад 2,1 мільйона комуністів. За 50 років існування вона пройшла великий і славетний шлях боротьби і перемог, виступала організатором українського народу в боротьбі за соціалістичну революцію, перемогу соціалізму, а нині успішно

розв'язує завдання побудови комунізму.

У ВІДПОВІДНОСТІ з ленінським курсом КПРС основні зусилля українського народу КП України спрямовує на створення матеріально-технічної бази комунізму в нашій країні. Могутнім фундаментом в цьому є створене за роки Радянської влади високорозвинуте народне господарство. На Україні випуск промислової продукції порівняно з 1913 роком зріс у 48 раз. У минулому році республіка виробила 36,8 млн. тонн чавуну, 42,9 млн. тонн сталі, 34,5 млн. тонн прокату, 108,8 мільярдів кіловат-годин електроенергії, видобула 91,6 млн. тонн залізної руди, 199 млн. тонн вугілля, 47,4 млрд. кубометрів газу. Нині лише домни «Запоріж-стали» виплавляють чавуну більше, ніж виплавили всі металургійні підприємства дореволюційної Росії. В республіці створено багато нових галузей промисловості.

Творчою працею українського народу при постійній братній допомозі всіх народів Радянського Союзу і насамперед великого російського народу УРСР перетворилась на одну з провідних ін-

дустріальних країн світу.

Високим рівнем розвитку відзначається сільське господарство республіки. Протягом останніх років урожай зернових на Україні збирають удвічі вищий, ніж у найвирожайніші дореволюційні роки, а виробництво м'яса зросло у 2,3 і молока — в 3,7 раза. Неухильно міцніє економіка радгоспів і колгоспів, зростають їх грошові надходження. В минулому році Україна продала державі 751 мільйон пудів зерна в тому числі 135 мільйонів пудів понад план, майже 9 мільйонів тонн молока, 2,4 мільйона тонн м'яса.

Партійні організації республіки багато працюють над впровадженням у життя розробленої партією економічної реформи. Вони наполегливо добиваються прискорення розвитку економіки республіки. За 1966—1970 роки обсяг промислового виробництва має збільшитись приблизно в 1,5 раза. На кінець п'ятиріччя промисловість УРСР вироблятиме продукції набагато більше, ніж її виробляла вся промисловість Радянського Союзу в 1940 році.

В сільському господарстві комуністи України спрямовують зу-

силля трудящих на те, щоб на кінець п'ятиріччя довести виробництво зерна до 37—38 млн. тонн, збільшити про інтенсифікацію колгоспного і радгоспного виробництва, про підвищення рентабельності всіх галузей сільського господарства.

Вирішальною силою в успішному здійсненні планів комуністичного будівництва є грудівники промисловості і сільського господарства, численні висококваліфіковані кадри, виховані партією за роки Радянської влади. Більше половини всього працюючого населення УРСР має вищу або середню освіту. В народному господарстві трудиться 2,5 млн. спеціалістів — у 13 раз більше, ніж у всій Росії до революції. На кожні 10 тисяч чоловік в республіці припадає 74 інженери, в той час як у США — 38.

В сільському господарстві УРСР працює понад півмільйона трактористів і комбайнерів, 163 тис. агрономів, зоотехніків, інженерів та інших спеціалістів.

Прискорюючи розвиток виробництва, партія добивається неухильного зростання добробуту радянських людей. Новим яскра-

ВПЕРШЕ НА ЮРИДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

НА ЗАСІДАННІ вченої ради юридичного факультету нещодавно відбувся захист дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата юридичних наук.

Перед радою виступив старший експерт Київського науково-дослідного Інституту судової експертизи С. Д. Павленко з дисертацією на тему: «Кримінальне дослідження друкованих форм та їх відтисків».

Захист викликав великий інтерес у професорсько-викладацького складу і студентів факультету, а також у широких кіл юристів м. Одеси, бо він був першим на юридичному факультеті з 1917 року.

Розширення і зміцнення факультету висококваліфікованими вченими дало змогу Міністерству вищої і середньої спеціальної освіти СРСР надати факультету право прийому до захисту кандидатських дисертацій з основних юридичних спеціальностей.

Офіційні опоненти професор В. П. Колмаков та кандидат юридичних наук завідувача Одеською науково-дослідною лабораторією судової експертизи Т. Ф. Шаркова дали високу оцінку поданій роботі і відзначили, що рекомендації і висновки, які витікають з неї, мають велике значення в боротьбі з злочинством.

Вчена рада факультету одностайно прийняла рішення про присудження С. Д. Павленку ступеня кандидата юридичних наук. Рада університету затвердила це рішення.

Доцент Є. ДОДІН.

На новій квартирі Кубе с женой Анитой уважно вивчали за постановкою перевезеного добра. Вони переходили від одної речі до другої, ретельно перевіряючи кожен з них, придираючись до найменшої царапини.

Кубе зупинився у дзеркала і самодовільно любовався своєю виравкою. Його лице виражало задоволення і спокій. Він чув себе на новому місці в безпеці. Весь район розташований навколо коммунариату і квартири був опоясаний верною охороною, рух з вулиці Карла Маркса і до вулиці Кірова був перекритий, ні один чоловік без пропуску не міг підійти до дому ближче, ніж на двісті метрів.

Хороше настроєння було і у Лены. Вся хрустальна посуда оказалась неповрежденною, рідчайший фарфор покотився в сервант, шедеври живописи висіли на стіні. Оставалося розвернути портрет фюрера і водворити його в кабінет Кубе. Лена уже чувствовала себе зачисленою в штат домашньої прислуги гаулейтера. Но в один миг її побледнело, руки задрожали. Растерянность прислуги заметила жона гаулейтера. Она неспеша подошла к девушке и слегка тронула упаковку портрета. Загремело разбитое стекло. Лена почувствовала себя обреченною. Ей было известно, что Кубе приходил в ярость и собственноручно избивал прислугу, если обнаруживал какие-то повреждения вещи. А тут разбито стекло, возможно поврежден и портрет обожествляемого им Гитлера.

Хозяйку передернуло от злости, но она смолчала. Берегая здоровье мужа и стараясь отвлечь его от случившегося, Анита не горюясь направилась к нему. Стройная, красивая темная блондинка взяла под руку Кубе и повела в противоположную сторону.

— Пойдем, папочка, здесь все почти разобрано и цело, — про-

Продовження. Поч. в №№ 21, 22.

В. ЦВЕТКОВ Возмездие

говорила она обворожительным голосом, вложив в эту фразу весь свой талант артистки.

К расстроенной девушке подошел адъютант гебитскомиссара Куфель и то ли потому, что часенко получал нагоняй от господина гаулейтера, то ли по другой причине, сказал:

— Черт с ним, с стеклом! — Не волнуйтесь, Гелен, сейчас мы все исправим.

Вскоре стекло было вставлено, и портрет водворен в кабинет Кубе. Лена побежала к Гнедике-фрау, как называла прислуга Аниту, бросилась на колени и со слезами на глазах умоляла оставить ее в прислугах. Привязанность детей, покорность и трудолюбие девушки решили ее судьбу. Елена Мазаник стала одной из пяти горничных гаулейтера.

Для прислуги были точно определены обязанности и строго регламентирован распорядок дня. На Лену возложили уборку третьего этажа, где размещались музичер, столовая для гостей, кабинет гаулейтера, спальня комнаты адъютанта Кубе и комнаты приезжающих высокопоставленных чиновников и генералов Рейха. За спальню генерала Кубе, детскую и семейную столовую на втором этаже отвечала Галина.

ЗАДАНИЕ Лена получила двадцать первого сентября в своей квартире, где жила с сестрой Валентиной, неподалеку от дома Кубе. В этот день вечером квартиру Мазаник посетила Мария Осипова — связанная отряда имени Димы, доставившая часовую мину.

— Я пришла купить у тебя туфли, Лена, — громко заговори-

ла Маша, чтоб мог услышать полицейский Генка, живший в смежной комнате. — Сколько они стоят?

— Восемьдесят марок.

— Так дорого?

Во время «торговли» Маша объяснила, как зарядить и где положить мину, чтобы добиться желаемого результата.

— Значит после того, как я выну вот эту штучку, мина взорвется через сутки? — переспросила Лена, осторожно касаясь предохранителя.

— Просчет возможен только в несколько минут. Мина надежная.

Маша стала прощаться. С Леной и ее сестрой Валею она договорилась встретиться на следующий день в одиннадцать часов утра в условленном месте. Там их будет ждать машина, которая доставит всех в лагерь отряда.

В два часа ночи девушки вынули предохранитель мины. Легли спать вместе. Утром, положив белье, мыло и мочалку в небольшую портфель (прислуга была обязана ежедневно принимать душ), Лена направилась на работу. Под левой рукой у нее, как всегда, находилась маленькая изящная сумочка. Внутри покоилась мина. Она была прикрыта красивым носовым платком.

У железных ворот, через которые проходил обслуживающий персонал во двор дома гаулейтера, стоял знакомый часовой. Но он был не один — рядом находился офицер СД. Такое случилось и раньше, но Лена заволновалась. «А вдруг проверка?» — подумала девушка, но не убавила шага. Не предъявляя документа, она смело прошла мимо часо-

вого, приветливо кивнув ему головой. Ее остановил офицер.

— Аушвайс, фрейлен?

По его лицу поползла любезная улыбка, а глаза, нахальные и сверлящие, как бы ощупывали стройную фигуру девушки. «Неужели провал?» — мелькнула

мысль, но Лена взяла себя в руки. Она смело протянула документ. Офицер вернул ей временный пропуск, на котором подписи Кубе не было и приказал часовому осмотреть вещи. Лена забыла, что постоянный пропуск находился в СД на перерегистрации. И ей стало страшно.

— Почему ты медлишь?! — закричал на солдата офицер.

— Фрейлен здесь работает, я ее знаю, господин унтерштурм-фюрер, — пытался оправдаться солдат.

— Молчать! Проверь!

Часовой взял у Лены портфель, раскрыл его и на глазах у офицера стал переворачивать белье. Свою маленькую сумочку Лена приоткрыла сама, крепко держа ее снизу левой рукой. Солдат, увидя красивую расцветку носовой платок, потрогал его за кончик и успокоился. Офицер взял под козырек и любезно пригласил фрейлен войти во двор.

Из дома выходил Кубе в сопровождении адъютантов Вилленштейна и Куфеля. Они почему-то слишком рано направлялись в коммунариат. Гаулейтер заметил Лену и остановился. Он внимательно посмотрел на прислугу и спросил:

— Что с вами, Гелена, вы бледны?

— Болят зубы, ваше превосходительство, всю ночь не спала.

— Идите в нашу поликлинику, я позвоню, чтобы оказали помощь!

— Благодарю, ваше превосходительство!

Закінчення буде.

ТРУДЯЩИХ

вим свідченням цього є рішення вересневого (1967 р.) Пленуму ЦК КПРС.

Нині, як ніколи досі, зростає роль науки, пряма залежність здійснення політичних програмних настанов партії від ступеня розвитку науки, впровадження результатів наукових досліджень у життя. Розвиток науки є предметом постійної турботи КП України. Вона спрямовує зусилля більш як 100-тисячного загону науковців республіки на розв'язання найважливіших проблем, піклуючись про найсприятливіші умови їх творчої діяльності.

Спираючись на досягнуте, партія проводить величезну роботу по вдосконаленню соціалістичних і формуванню комуністичних суспільних відносин, по зміцненню морально-політичної та ідейної єдності народу. Завдяки її зусиллям за останній час здійснено нові серйозні кроки в розв'язанні таких проблем, як подолання істотних відмінностей між містом і селом, між розумовою і фізичною працею. В найближчі роки ця робота набуде ще більшого розмаху.

Керуючись рішеннями ХХІІІ з'їзду КПРС, КП України повсяк-

денно дбає про дальший розвиток соціалістичної демократії, дедалі ширше залучає трудящих до управління справами суспільства. Першочергове значення тут має підвищення ролі Рад депутатів трудящих, які міцно зв'язані з масами і виражають їх волю, інтереси і прагнення.

Партійні організації домагаються підвищення ролі профспілок, які об'єднують 16 млн. трудящих України.

Під керівництвом КП України великою школою життя і виховання молоді став чотиримільйонний Ленінський комсомол України.

ОСОБЛИВУ увагу партія приділяє формуванню нової людини, яка б гармонійно поєднувала в собі духовне багатство, моральну чистоту і фізичну досконалість. Формування такої людини з високою комуністичною переконаністю, ідейно стійкої, безмежно відданої соціалістичній Батьківщині і пролетарському інтернаціоналізму, вимагає величезної роботи партії по комуністичному вихованню трудящих, непримиренної боротьби проти пережитків капіталізму в свідомості людей і ідеологічних

диверсій імперіалістів.

Як підкреслив квітневий (1968 рік) Пленум ЦК КПРС, сучасний етап історичного розвитку характеризується різким загостренням ідеологічної боротьби між капіталізмом і соціалізмом. В цих умовах особливого значення набуває посилення всієї ідеологічної діяльності партії, використання всіх засобів ідейного впливу на маси.

Партійні організації республіки, поліпшуючи зміст і збагачуючи форми ідейно-виховної роботи, особливо турбуються про виховання підрастаючого покоління в дусі високої політичної свідомості і відданості справі партії, рішуче викривають будь-які прояви українського буржуазного націоналізму і шовінізму, а також нігілістичного ставлення до ідеалів і завоювань соціалізму.

Спираючись на піднесення ідеологічної роботи, партійні організації республіки розгортають широку підготовку до гідної зустрічі 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. Ширшає соціалістичне змагання на честь цієї славної дати, за дострокове виконання п'ятирічки до 7 листопада 1970 року.

КПРС — партія робітничого класу — є авангардом радянського народу. В міру просування до комунізму її керівна і спрямовуюча роль невинно зростає. Періоду розгорнутого будівництва комунізму відповідає новий, вищий етап у розвитку самої партії. Цей етап характеризується підвищенням рівня всієї її роботи, активізацією внутріпартійного життя, посилення боездатності всіх ланок партії. Такі ж процеси властиві і КП України — складовій і невід'ємній частині КПРС.

ЯК НАДІЙНА опора ленінського Центрального Комітету, Комуністична партія України послідовно відстоює і проводить в життя генеральну лінію КПРС, її внутрішню і зовнішню політику. Яскравою демонстрацією цього є обговорення підсумків квітневого (1968 р.) Пленуму ЦК КПРС.

Український народ і його бойовий авангард — Комуністична партія України, вірні прапорці пролетарського інтернаціоналізму, роблять гідний внесок у розв'язання важливих міжнародних проблем, у боротьбу за перетворення в життя миролюбної зовнішньої політики Радянської держави. Україна бере участь у роботі 68 міжнародних організацій та їх органів. Вона має широкі економічні зв'язки з багатьма

країнами, експортує понад тисячу найменувань своєї продукції. Загальний обсяг зовнішньоторговельного обороту республіки становить понад 3 мільярди карбованців. Це — четверта частина загальносоюзного обороту.

УРСР бере активну участь у будівництві близько 380 підприємств та інших промислових об'єктів у 35 країнах світу, в тому числі в 11 соціалістичних, багатом дружним зарубіжним народам допомагає в підготовці кадрів.

Разом з усім радянським народом і всім прогресивним людством український народ рішуче виступає на підтримку героїчного в'єтнамського народу, народів арабських країн.

Як складова і невід'ємна частина єдиного Союзу РСР Радянська Україна на чолі з КП України, разом з усім радянським народом, керованим КПРС, йде в авангарді боротьби за світле майбутнє людства.

ДИВНА річ — ювілей. Тим більші ювілей письменника. Протягом місяця чи тижня проходять урочисті збори, і все загихає.

Сторічний ювілей Горького його земляки-нижегородці вирішили відзначити зовсім по-іншому, не формально. Проїшов березень з визначною датою, а ювілейний рік тривав. В місті, яке носить зараз ім'я письменника, у квітні проходила виїзна наукова сесія інституту світової літератури, присвячена проблемам горьківської біографії. У травні там відбувся всесоюзний театральний фестиваль горьківських вистав і, нарешті, 4—6 червня працювала наукова міжвузівська конференція з проблем творчості Горького.

Ця конференція, скликана за ініціативою горьківського університету ім. Лобачевського, викликала великий інтерес у громадськості. Її роботу висвітлювали

НА БАТЬКІВЩИНІ ГОРЬКОГО

міські газети, радіо і телебачення. Багатотиражна газета «Горьківський університет» присвятила спеціальний номер цій науковій зустрічі, на яку зібралися вчені Москви, Ленінграда, Києва, Мінська, Саратова, Казані, Одеси, Кишинева тощо.

Перше пленарне засідання було присвячено джерелознавчим питанням. Цікаву знахідку опублікував професор Ю. Г. Бушка-нець (Казань). Йому вдалося розшукати у старій казанській газеті оповідання Горького «Помста», яке не входило досі до жодного з горьківських видань: письменник написав «Помсту» одразу після «Макара Чудри», не видав його до друку, але залишив копію у своїх казанських друзів, які без його відому надрукували

оповідання в газеті.

З цікавими новими документами про життєдіяльність та оточення Горького виступили професор С. А. Орлов (Горький), письменник А. І. Єлісєєв та інші.

На конференції працювало три секції: радянської літератури, зарубіжних літератур та мовознавча секція. На засіданнях першої з них були заслухані цікаві доповіді старшого наукового співробітника інституту світової літератури ім. Горького О. Г. Демєнєва (Москва), доктора філологічних наук Л. М. Фарбера (Горький), працівника архіву О. М. Горького В. С. Барахова (Москва) та ін. У мовознавців з великим інтересом були сприйняті доповіді професорів М. С. Альтмана (Ленінград) та Б. М. Головіна

(Горький), доцентів М. А. Карпенко (Київ) та Н. В. Черемісної (Уфа).

Найкоротшою, але напруженою і цікавою була робота секції зарубіжних літератур. Доцент Ленінградського університету Г. О. Долинїна ґрунтовно доповіла про перший збірник творів Горького арабською мовою, який вийшов ще у 1907 р. Про особисті і творчі взаємини Горького і Стефана Цвейґа цікаво розповів доцент Н. І. Лапідус (Мінськ). Вдалими були доповіді доцента І. К. Полуяхтової — «Горький в сучасній Італії» та М. М. Владимірової — «Горький і Марсель Пруст». Автор цих рядків виступив з доповіддю «Література англійського Просвітительства в оцінках Горького (до проблеми про горьківсь-

ку концепцію всесвітньої літератури)».

Не можна не згадати, як тепло зустрічали нижегородці своїх гостей з інших міст. Немає сумніву, що надовго залишиться у нашій пам'яті чудова автобусна екскурсія по місту, яка тривала чотири години. Ця поїздка залишила таке надзвичайне враження перш за все тому, що нашим гідом був видатний знавець свого краю професор Горьківського університету Серафим Андрійович Орлов — людина виняткового ентузіазму, людина, постать якої в нашому уявленні нерозривно пов'язана з образом цього старовинного російського міста.

Залишаючи місто Горький, ми збіглися в одному: дуже хочеться ще приїхати до гостинної батьківщини великого письменника.

М. СОКОЛЯНСЬКИЙ,
доцент кафедри зарубіжних літератур.

З ІСТОРІЇ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ

СЛОВО ПРО СЛОВО

В РАДЯНСЬКУ епоху в українську мову, як і мови інших соціалістичних націй нашої країни, зайшло чимало нових іншомовних слів. Поява їх у нашій мові була зв'язана, по-перше, з появою нових предметів, явищ, які потребували і нової назви. Наприклад, **трактор**, **комбайн**, **синос**, **джаз**. По-друге, в радянську епоху виникла потреба замінити деякі рідномовні довгі назви новими іншомовними, коротшими. Наприклад, влучний стрілець — **снайпер**; вогнетривка каса — **сейф**. По-третє, в наш час виникла потреба розмежувати значення деяких рідномовних слів від близьких до них своїм значенням іншомовних. Наприклад, **першість** і **пріоритет**. Пріоритет — це не просто **першість**, а «першість у якомусь відкритті», «провідне значення чогось».

Ось деякі іншомовні слова, що почали вживатися в українській мові після Жовтня.

Наприкінці 20-х і на початку 30-х років на сторінках нашої преси вперше почали вживатися такі слова:

агресор — нападник, загарбник. Запозичено це слово було з німецької мови, в якій воно утворилось на базі латинського агґредіор — «нападати»;

паціфізм — проповідь миру, засудження будь-яких війн, як загарбницьких, так і визвольних. Назва цієї політичної течії, як і назва її оборонця, послідовника — **паціфіст**, вперше з'явилась у французькій мові, з якої вона була запозичена в усі інші мови;

рейд — несподіваний наскок рухливих військових сил у тил ворога. З таким значенням це слово зайшло в нашу мову з англійської. Проте, в часи відбудови й реконструкції нашого господарства слово **рейд** стало вживатися й у значенні «несподівана

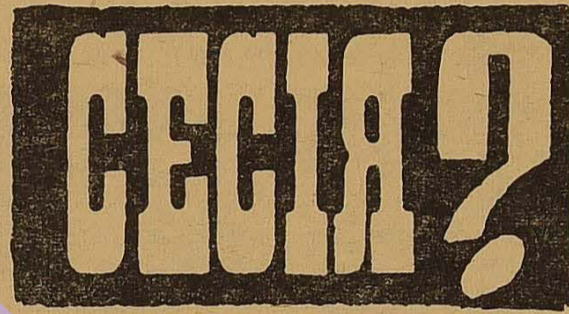
перевірка, що проводиться групою активістів за дорученням якоїсь організації».

У період Великої Вітчизняної війни в українській літературній мові почали широко вживатися деякі німецькі слова, як, наприклад, **бліцкриг** — «блискавична війна»; **диктат** — «наказ, вимога»; **фюрер** — «провідник німецьких фашистів» тощо.

Відзначимо, що запозичені в цей час слова з німецької мови переважно вживались із виразно негативним, іронічно-глузливим забарвленням. Проте, деякі німецькі слова, що на початку вживались тільки в негативному плані, згодом стали вживатися у нашій мові в прямому, точному значенні. До таких слів належить, наприклад, слово **ас**.

Ас — це видатний льотчик-винищувач, майстер повітряного бою. Та хоча слово **ас** зайшло в нашу мову з німецької, проте воно не німецьке, а французьке. У французькій мові слово **ас** мало декілька значень. Так, спочатку воно було назвою гральної карти з одним очком. Такою картою, як відомо, є **туз**. Отже, **ас** спочатку буквально значило **туз**. На початку ХХ ст. слово **ас** набирає нового значення. У роки першої світової війни французи стали називати **асом** мужнього, хороброго солдата і взагалі корисну людину. Коли почала розвиватися авіація, французькі льотчики **асом** почали називати кращого льотчика, майстра своєї справи. У такому значенні це слово в 30-х рр. зайшло з французької мови в німецьку, а з німецької в дні війни і в нашу. Тепер слово **ас** може вживатися не тільки в значенні «видатний льотчик-винищувач», а й у значенні «кращий майстер, віртуоз будь-якої спеціальності».

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

ВИ ВТОМИЛИСЬ?

УСМІХНІТЬСЯ!

ЗА НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Лише за один навчальний рік в перервах між лекціями і семінарами при переходах, а точніше при «перебігах» з аудиторії до аудиторії студент в середньому долає відстань в тисячу вісімсот кілометрів. Це значно більше, ніж довжина залізниці від Москви до Одеси.

НА ЕКЗАМЕНАХ

ПРОФЕСОР:

— Відповідали ви ледь-ледь. Учть, товаришу, та розуму набирайтеся.

СТУДЕНТ:

— А кажуть, що розум дає мати, а не університет.

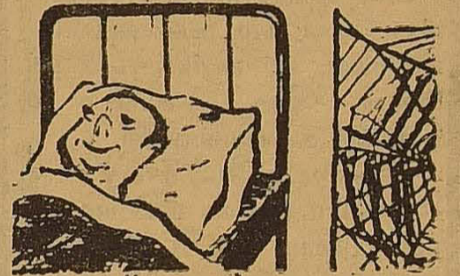
ПРОФЕСОР:

— То правда, я вже давно думаю, що ви вирости сиротою.

СКІЛЬКИ? ЛОГІЧНИЙ ЖАРТ

Це одне із актуальних і злободенних питань у сучасній науці. Скільки, скільки, скільки? Скільки разів це питання ставилося в багатьох науково-дослідних інститутах і скільки ж отримано відповідей? Але, нарешті, проблема вирішена, і всі усвідомили жах становища. Невеликий підрахунок дозволить нам прослідкувати шлях нашого логічного мислення. В році, в середньому, 360 днів. Студент на добу займається наукою приблизно вісім годин. Отже, всього в році 120 робочих днів. Але в році 50 вихідних, і число робочих скорочується до 70. Тут треба врахувати і два місяці літніх канікул (60 днів) і десять днів зимових канікул. В результаті маємо: студент протягом року не вчиться жодного дня. Ось у чому і полягає все лихо.

Розклад ледаря

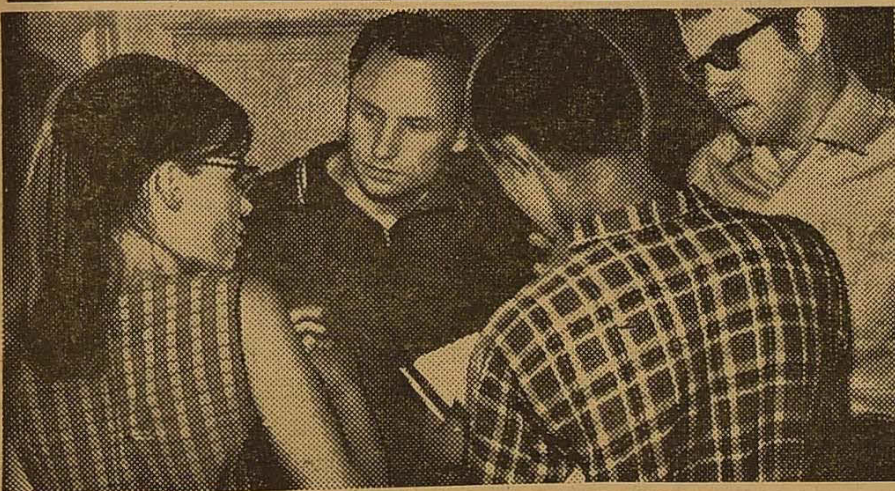
ПІВРОКУ СПЛЯЧКИ...

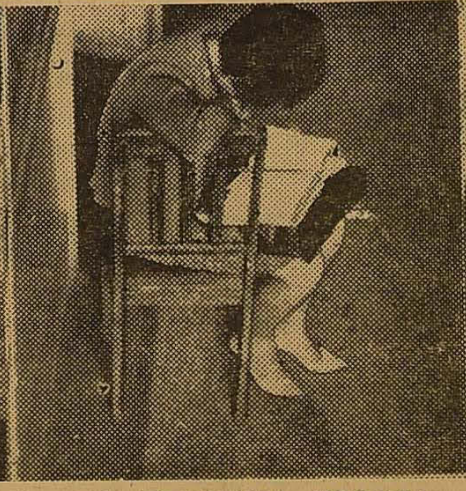
...МІСЯЦЬ РОЗКАЧКИ...

...І ТРИ ДНІ ГАРЯЧКИ...

НАРОДЖЕННЯ ІСТИНИ.

І ХВИЛИНА ДОРОГА.

ЦІКАВІСТЬ.

ВТОМА.

Сесійні фотоновели студента Г. МЯГКОВА.